

ROBERT FERRER I MARTORELL
EL MISTERI DELS CICLES

9 D'ABRIL -29 MAIG DE 2010

Agraïments.

A Tomeu i Nadège per confiar amb mi, per el seu esforç.

A la meva dona Aina Albo Puigserver per ser la millor meitat de mi mateix. Per equilibrar-me i suportar-me amb la seva infinita paciència.

A Carlos Jover per la seva implicació.

A la meva nova terra adoptiva i com sempre a la meva família.

Edició. Addaya Centre d'Art Contemporani

Coordinació. Nadège/Tomeu Simonet

Textes. Carlos Jover

Traduccions. Hartmut Botsmann del castellà

Fotografies i maquetació. Robert Ferrer i Martorell

Impressió. Gràfiques Mallorca - Inca

Tel. 971 50 14 02

Dipòsit Legal: PM-0050-2010

L'abstracció com coartada per abduir la realitat.

Resulta paradoxal que l'ésser humà, per comprendre alguna cosa, tingui sempre la inclinació o la necessitat de conferir-li prèviament uns paràmetres d'abstracció a fi de la indagació, doncs d'una altra manera se sent, o millor dit en aquest cas, es pressent, superat per ell. És paradoxal perquè sembla lògic, d'entrada, que l'acte de comprendre suposi un acostament, és a dir, suposi un camí cap a la trobada entre l'actor que indaga i l'objecte - no sempre passiu, per cert, com veurem - de la indagació. Però tota abstracció és allunyament, és clar, presa de perspectiva, anul·lació o com menys renúncia a les vicissituds anecdòtiques, particulars de les coses. L'abstracció, per tant, està més del costat de la mort que de la vida, en el mateix sentit que pren l'art de la fotografia, art dels morts per antonomàsia, on s'encrypta en l'àmbar de l'instant detingut tot el que per força ja no és.

Tal com són les coses resulten incomprensibles. Un paisatge sense intervenció humana mai podrà ser entès; només, potser, podrà ser gaudit des d'una estranya delectació que és també difícil d'explicar. Ho va dir molt encertadament Wittgenstein, que el més profund no pot explicar-se, tan sols mostrar-se. Quina gran contribució de la filosofia a l'art va ser aquella! Quina tremenda veritat! I tan poc abstracta, tan poc filosòfica.. Tan artística...! Però l'art ja no és el que era... Fa temps que una bona part d'ell, la part més interessant, ha abandonat aquesta senda amable que se circumscrivia a plasmar, a través de diverses tècniques plàstiques o sensorials, allò fenomenològic, acompanyant així el recorregut dels homes sense atributs cap a la seva desamortització.

Quan un s'abstreu, s'allunya. Fins i tot quan un agricultor traça sobre la terra solcs rectilinis amb l'arada, contra el que pugui suposar-se, contra el veredictes popular i precipitat que dictamina que aquest home penetra la terra i és qui més l'estima, en realitat la veritat és que li ha donat l'esquena i ha trencat amb ella tota possibilitat de contacte emocional... que no de comprensió. Aquí resideix el nucli de l'abstracció, el centre neuràlgic de l'acció de l'home en la terra. Aquesta dicotomia, aquesta paradoxa apuntada al principi, és la qual resumeix no només l'essència de tota intervenció de l'home com actor en l'evolució del seu entorn, sinó també la qual donaria una pista de la raó de ser de l'art i fins i tot de la investigació científica no enfocada en finalitats pràctiques.

Robert Ferrer maneja aquest tipus de reflexions en la totalitat del seu procés creatiu, la qual cosa, al meu entendre, el col·loca en la més vigorosa punta de llançament d'aquesta nova forma d'exercir l'art. Recordem que fins i tot el postnovíssim Bourriard analitza l'art de l'últim minut del planeta des de la perspectiva de "allò relacional", i arriba a asseverar que "l'art és un estat de trobada", i també que "la forma pot definir-se com una trobada duradora". No sona antic ja això? Tant necessitem un alleugeriment contra les dificultats de la vida que fins i tot renunciem d'entrada, en una de les apostes més privilegiades de l'ésser humà com pot ser la de l'art, a la tasca prometeica de la indagació dels ressorts ocults pels quals es mou el món?

Deixem de costat, doncs, els paranys de la covardia i de la estultícia, deixem els mots encreuats i els altres passatempers per als quals no vulguin enfrontar-se a l'esforç de la comprensió, i entrem de ple en l'obra de Robert Ferrer, hereva, en primer terme, de l'escola abstraccionista valenciana encarnada en les figures d'Eusebio Sempere i Manuel Hernández Mompó, i que entronca, com ja he indicat, amb la línia més audaç d'acostament al coneixement com tasca que defineix a l'ésser humà, en la qual se situen les màximes avançades de la nostra cultura, com bé podria ser el cas, citable aquí per veïnatge, en el territori de l'art, del mismíssim Anish Kapoor, de Imi Knoebel, o, des d'una altra no llunyana cruïlla, del purista postpictòric Daniel Buren.

El cicle com abstracció del temps.

L'exposició de Robert Ferrer en la galeria Addaya Centre d'Art Contemporani d'Alaró es desenvolupa formalment entorn de l'abstracció del pas del temps. Cal fixar-se bé en el concepte "pas del temps" per entrellucar el rang d'aquesta abstracció: si el temps és la màxima expressió del que l'astúcia de l'home, a l'hora d'intentar indagar els secrets del món, ha ordit, què serà llavors del seu propi trànsit, del seu mateix pas? Els cicles de les estacions, que calibrem com hipòtesis que la realitat ha tingut fins ara a bé no contravenir, permeten acostar-se, allunyant-se, de l'essència del paisatge com rostre de la naturalesa. Si el paisatge ha estat intervingut per l'home, que és el cas que li interessa a Ferrer, l'abstracció arriba al triple nu, i en aquest allunyament a vista d'ocell el món es manifesta ja, no només equilibrat com bé diu ell mateix, sinó gramàtic, simbòlic, comprensible.

La geometria i el color s'uneixen aquí, en aquest moment, per lliurar-nos els seus misteris. Perquè la geometria és la forma de tot el que existeix si es pren una certa distància - el mateix planeta Terra és rodó des de la llunyania de l'espai -, i el color uniforme també és una característica d'aquesta condició intel·lectual - el planeta Terra és blava des de la llunyania de l'espai -, apart de ser, el color, una de les moltes formes en les quals la geometria, en el seu sentit més abstracte, s'arriba a manifestar. En l'obra tremendament interrogativa de Robert Ferrer estan, en la seva arrel, aquests supòsits, i el seu interès pels camps de cultiu d'arròs en el seu llevant peninsular natal constitueixen la perfecta coartada per internar-se en l'abstracció com camí espiritual d'indagació de la realitat.

No diré res de nou si parlo de d'oportuna elecció de les caixes de metacrilat com transposicions del fenomen de l'àmbar, que és la més notòria fossilització del temps que en la naturalesa es dona, però crec que és important recordar-lo, perquè si escau, gens comuna, aquest suport-embolcall forma part intrínseca de la pròpia obra, i té un sentit absolutament implacable i ineludible. Dintre del seu recorregut artístic actual, Robert Ferrer no pot més que utilitzar les caixes de metacrilat. Com en tota obra gran i veraç, l'artista està sotmès a la tirania de l'obra, que li dicta les seves necessitats irrevocables.

I el temps, clar, és un dels principals protagonistes d'aquesta personalíssima reflexió. Com artista conscient de la seva posició en el desenvolupament de la història de l'art, com creador que contextualitza el seu treball,

no ignora els detalls dels moviments constructivistes, Op Art i art cinètic anteriors, però ho fa simplement des dels intestins del taller, assortit de totes les eines. Per això la introducció, en determinades peces de les sèries de primavera i estiu, del moviment, dintre fins i tot de l'àmbar del metacrilat, apunta, no només que disposa de recursos amplis sinó que la seva reflexió entorn del temps és també temporal, és dinàmica, i per tant està embeguda de plena contemporaneïtat. El temps mort d'una fotografia adquireix en aquesta llum tints anacrònics. El temps és, en d'univers de Robert Ferrer, el lloc on el color creix i la geometria es troba fora de perill. El temps és el palau de l'equilibri, d'única possibilitat que tenen les coses en aquest món per arribar a la justícia.

El blanc i nihilista hivern.

És possible resignar-se a acabar aquest breu text sense capbussar-se en aquest silenciós i fred magma blanc amb el qual Robert Ferrer testifica que el veritable rostre del temps, del motor del canvi incessant, és el del presumpte cadàver de l'hivern? Hi ha en aquestes peces de la sèrie d'hivern una poesia profunda que apunta més enllà de l'abstracció convencional. Recordem que hem dit que el color és la forma de la geometria. Així, quina geometria es manifesta a través del color blanc, dintre d'una reflexió abstracta entorn del temps? Ni de bon tros trobarem aquí inrevés algun d'altre perfil cromàtic, ni del vermell sanguinari ni de la verda saba. L'hivern, en abstracte, és temps a seques, sense intermediaris. No té propòsit, ni deures assumits, ni estratègia alguna. És pur nihilisme, temps pur. Les peces que Robert Ferrer presenta en aquesta secció, amb escumes blanques que afronten sota la seva pròpia irresponsabilitat la pròpia petjada del pas del temps, contenen la idea contextualitzada d'un cinetisme intestí, i al mateix temps constitueixen l'essència mateixa del discurs plantejat per l'artista.

I una cosa més, per acabar: que les obres de Robert Ferrer siguin, a més d'artefactes creatius carregats de sentit artístic i de certesa - just allò que es requereix d'una obra d'art veritable -, d'un exquisit equilibri plàstic, d'una presència formal que ens promet una convivència factible, no ha de fer-nos perdre de vista tot el que s'ha dit fins a aquí. Hi ha explosius que estan integrats en recipients molt bells, però no per això deixaran, quan arribi el seu moment, d'exercir l'acció indòmita per a la qual s'han preparat durant tota la seva existència. L'obra de Robert Ferrer està al marge de tota possibilitat de reduir el seu impacte per mitjà d'una explosió controlada: explotarà, i sens dubte ho farà, quan correspongui. Cura!

La abstracción como coartada para abducir la realidad.

Resulta paradójico que el ser humano, para comprender algo, tenga siempre la inclinación o la necesidad de conferirle previamente unos parámetros de abstracción al objeto de la indagación, pues de otro modo se siente, o mejor dicho en este caso se presiente, superado por él. Es paradójico porque parece lógico, de entrada, que el acto de comprender suponga un acercamiento, es decir, suponga un camino hacia el encuentro entre el actor que indaga y el objeto —no siempre pasivo, por cierto, como veremos— de la indagación. Pero toda abstracción es alejamiento, claro está, toma de perspectiva, anulación o cuanto menos renuncia a las vicisitudes anecdóticas, particulares de las cosas. La abstracción, por tanto, está más del lado de la muerte que de la vida, en el mismo sentido que toma el arte de la fotografía, arte de los muertos por antonomasia, donde se encripta en el ámbar del instante detenido todo lo que a la fuerza ya no es.

Tal como son las cosas resultan incomprensibles. Un paisaje sin intervención humana jamás podrá ser entendido; sólo, quizás, podrá ser disfrutado desde una extraña delectación que es también difícil de explicar. Lo dijo muy acertadamente Wittgenstein, que lo más profundo no puede explicarse, tan sólo mostrarse. ¡Qué gran contribución de la filosofía al arte fue aquella! ¡Qué tremenda verdad! Y tan poco abstracta, tan poco filosófica.. ¡Tan artística...! Pero el arte ya no es lo que era... Hace tiempo que una buena parte de él, la parte más interesante, ha abandonado esa senda amable que se circunscribía a plasmar, a través de diversas técnicas plásticas o sensoriales, lo fenomenológico, acompañando así el recorrido de los hombres sin atributos hacia su desamortización.

Cuando uno se abstrae, se aleja. Incluso cuando un agricultor traza sobre la tierra surcos rectilíneos con el arado, contra lo que pueda suponerse, contra el veredicto popular y apresurado que dictamina que ese hombre penetra la tierra y es quien más la estima, en realidad lo cierto es que le ha dado la espalda y ha roto con ella toda posibilidad de contacto emocional... que no de comprensión. Ahí reside el núcleo de la abstracción, el centro neurálgico de la acción del hombre en la tierra. Esa dicotomía, esa paradoja apuntada al principio, es la que resume no sólo la esencia de toda intervención del hombre como actor en la evolución de su entorno, sino también la que daría una pista de la razón de ser del arte e incluso de la investigación científica no enfocada a fines prácticos. Robert Ferrer maneja este tipo de reflexiones en la totalidad de su proceso creativo, lo cual, a mi entender, lo coloca en la más vigorosa punta de lanza de esta nueva forma de ejercer el arte. Recordemos que incluso el postnovísimo Bourriard analiza el arte del último minuto del planeta desde la perspectiva de “lo relacional”, y llega a aseverar que “el arte es un estado de encuentro”, y también que “la forma puede definirse como un encuentro duradero”. ¿No suena antiguo ya esto? ¿Tanto necesitamos un alivio contra las dificultades de la vida que incluso renunciamos de entrada, en una de las apuestas más privilegiadas del ser humano como puede ser la del arte, a la tarea prometeica de la indagación de los resortes ocultos por los que se mueve el mundo?

Dejemos de lado, pues, las trampas de la cobardía y de la estulticia, dejemos los crucigramas y los demás pasatiempos para los que no quieran enfrentarse al esfuerzo de la comprensión, y entremos de lleno en la obra de Robert Ferrer, heredera, en primer término, de la escuela abstraccionista valenciana encarnada en las figuras de Eusebio Sempere y Manuel Hernández Mompó, y que entronca, como ya he indicado, con la línea más audaz de acercamiento al conocimiento como tarea que define al ser humano, en la que se ubican las máximas avanzadillas de nuestra cultura, como bien podría ser el caso, citable aquí por vecindad, en el territorio del arte, del mismísimo Anish Kapoor, de Imi Knoebel o, desde otra no lejana encrucijada, del purista postpictórico Daniel Buren.

El ciclo como abstracción del tiempo.

La exposición de Robert Ferrer en la galería Addaya Centre d' Art Contemporani de Alaró se desarrolla formalmente en torno a la abstracción del paso del tiempo. Hay que fijarse bien en el concepto "paso del tiempo" para atisbar el rango de esta abstracción: si el tiempo es la máxima expresión de lo que la astucia del hombre, a la hora de intentar indagar los secretos del mundo, ha urdido, ¿qué será entonces de su propio tránsito, de su mismo paso? Los ciclos de las estaciones, que calibramos como hipótesis que la realidad ha tenido hasta ahora a bien no contravenir, permiten acercarse, alejándose, a la esencia del paisaje como rostro de la Naturaleza. Si el paisaje ha sido intervenido por el hombre, que es el caso que le interesa a Ferrer, la abstracción alcanza el triple nudo, y en ese alejamiento a vista de pájaro el mundo se manifiesta ya, no sólo equilibrado como bien dice él mismo, sino gramático, simbólico, comprensible.

La geometría y el color se aúnan aquí, en ese momento, para entregarnos sus misterios. Porque la geometría es la forma de todo lo que existe si se toma una cierta distancia el mismo planeta Tierra es redondo desde la lejanía del espacio, y el color uniforme también es una característica de esa condición intelectual el planeta Tierra es azul desde la lejanía del espacio, aparte de ser, el color, una de las muchas formas en las que la geometría, en su sentido más abstracto, se llega a manifestar. En la obra tremendamente interrogativa de Robert Ferrer están, en su raíz, estos supuestos, y su interés por los campos de cultivo de arroz en su levante peninsular natal constituyen la perfecta coartada para internarse en la abstracción como camino espiritual de indagación de la realidad.

No diré nada nuevo si hablo de la oportuna elección de las cajas de metacrilato como trasposiciones del fenómeno del ámbar, que es la más notoria fosilización del tiempo que en la Naturaleza se da, pero creo que es importante recordarlo, porque en su caso, nada común, este soporte-envoltorio forma parte intrínseca de la propia obra, y tiene un sentido absolutamente implacable e ineludible.

Dentro de su recorrido artístico actual, Robert Ferrer no puede más que utilizar las cajas de metacrilato. Como en toda obra grande y veraz, el artista está sometido a la tiranía de la obra, que le dicta sus necesidades irrevocables.

Y el tiempo, claro, es uno de los principales protagonistas de esta personalísima reflexión. Como artista consciente de su posición en el desarrollo de la historia del arte, como creador que contextualiza su trabajo, no ignora los pormenores de los movimientos constructivistas, Op Art y arte cinético anteriores, pero lo hace simplemente desde los intestinos del taller, surtido de todas las herramientas. Por eso la introducción, en determinadas piezas de las series de primavera y verano, del movimiento, dentro incluso del ámbar del metacrilato, apunta no sólo a que dispone de recursos amplios sino a que su reflexión en torno al tiempo es también temporal, es dinámica, y por tanto está embebida de plena contemporaneidad. El tiempo muerto de una fotografía adquiere a esta luz tintes anacrónicos. El tiempo es, en el universo de Robert Ferrer, el lugar donde el color crece y la geometría se encuentra a salvo. El tiempo es el palacio del equilibrio, la única posibilidad que tienen las cosas en este mundo para alcanzar la justicia.

El blanco y nihilista invierno.

¿Es posible resignarse a acabar este breve texto sin zambullirse en ese silencioso y frío magma blanco con el que Robert Ferrer atestigua que el verdadero rostro del tiempo, del motor del cambio incesante, es el del presunto cadáver del invierno? Hay en estas piezas de la serie de invierno una poesía profunda que apunta más allá de la abstracción convencional. Recordemos que hemos dicho que el color es la forma de la geometría. Así, ¿qué geometría se manifiesta a través del color blanco, dentro de una reflexión abstracta en torno al tiempo? Ni mucho menos encontraremos aquí reverso alguno de otro perfil cromático, ni del rojo sanguinario ni de la verde savia. El invierno, en abstracto, es tiempo a secas, sin intermediarios. No tiene propósito, ni deberes asumidos, ni estrategia alguna. Es puro nihilismo, tiempo puro. Las piezas que Robert Ferrer presenta en esta sección, con espumas blancas que afrontan bajo su propia a-responsabilidad la propia huella del paso del tiempo, contienen la idea contextualizada de un cinetismo intestinal, y al mismo tiempo constituyen la esencia misma del discurso planteado por el artista.

Y una cosa más, por último: que las obras de Robert Ferrer sean, además de artefactos creativos cargados de sentido artístico y de certeza —justo lo que se requiere de una obra de arte verdadera—, de un exquisito equilibrio plástico, de una presencia formal que nos promete una convivencia factible, no debe hacernos perder de vista todo lo dicho hasta aquí. Hay explosivos que están integrados en recipientes muy bellos, pero no por eso dejarán, cuando llegue su momento, de ejercer la acción indómita para la que se han preparado durante toda su existencia. La obra de Robert Ferrer está al margen de toda posibilidad de reducir su impacto por medio de una explosión controlada: explotará, y sin duda lo hará, cuando corresponda. ¡Cuidado!

Carlos Jover

OBRES

EL MISTERI DELS CICLES
ESTIU

Sèrie: **LA LLUM DE L'HORTA**
Paper, tela i metacrilat
50 X 50 X 8 cm
2010

EL MISTERI DELS CICLES
HIVERN

Sèrie: **LA NIT**
Paper vegetal, goma i metacrilat
50 X 50 X 8 cm
2010

EL MISTERI DELS CICLES
TARDOR

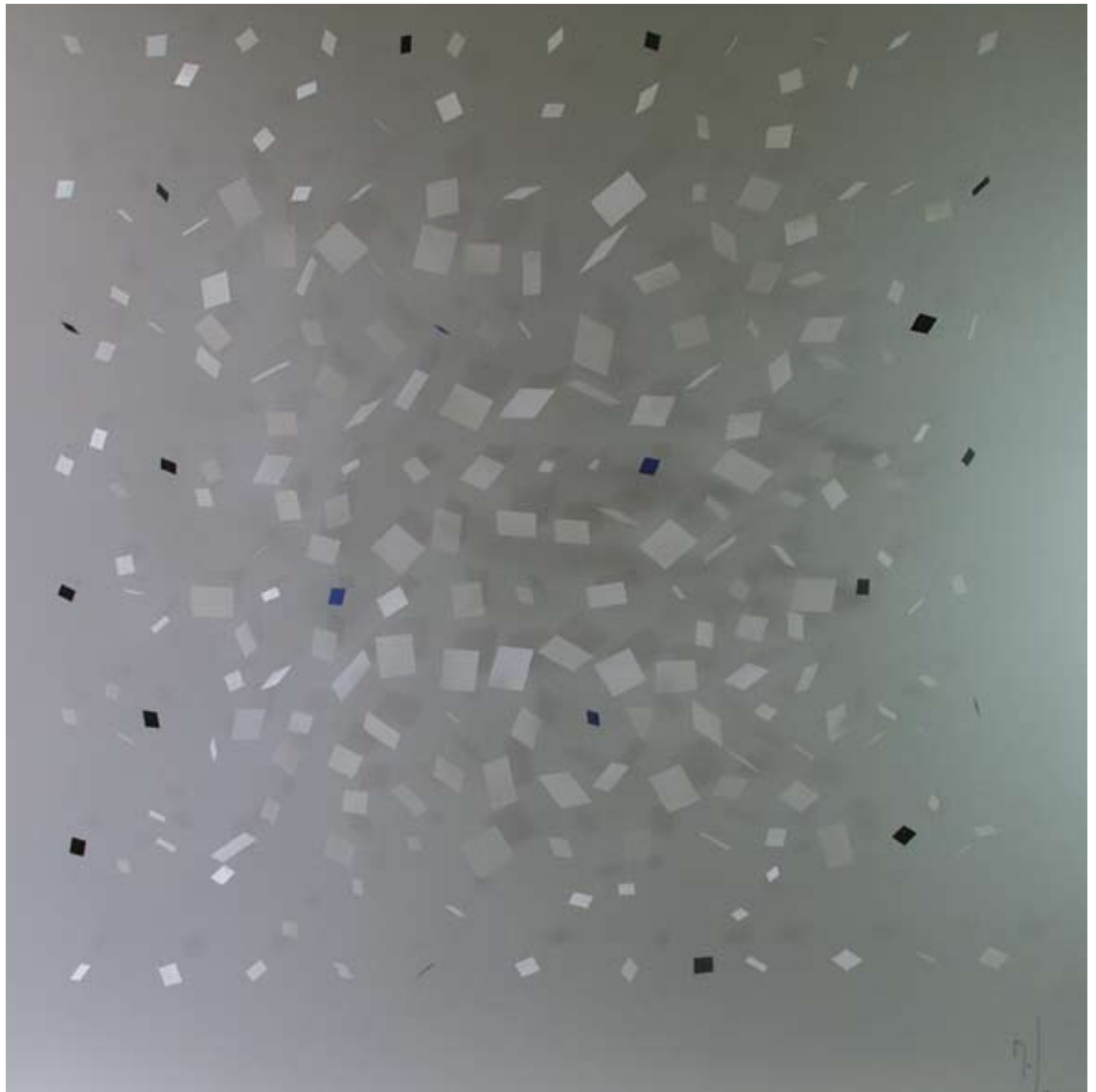
Sèrie: *LA BOIRA*
Paper vegetal, plàstic i metacrilat
50 x 50 x 8 cm
2010

ELMISTERI DELS CICLES
HIVERN

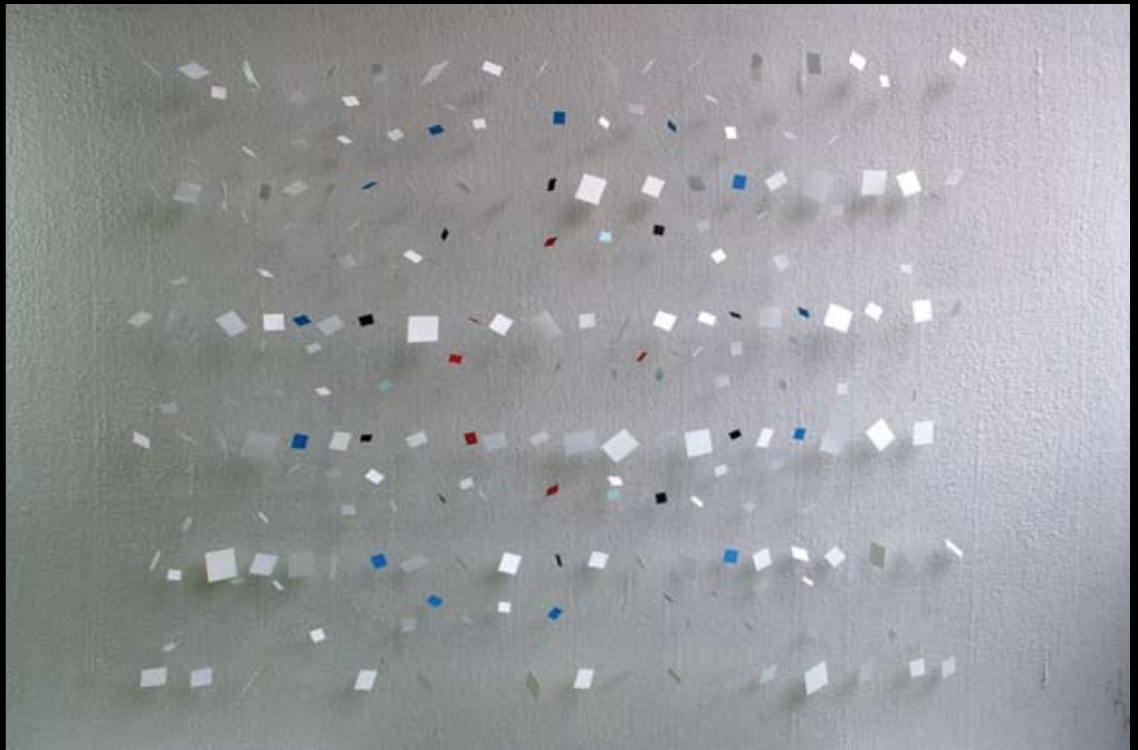
Sèrie: *La Nit*
Paper, tela i metacrilat
100 X 100 X 13 cm
2010

EL MISTERI DELS CICLES
PRIMAVERA

Sèrie: *El Rec*
Paper, tela i metacrilat
120 X 170 X 13 cm
2010

EL MISTERI DELS CICLES
TARDOR

Sèrie: **LA BOIRA**
Fieltro, espuma, paper vegetal i metacrilat
100 X 100 X 8 cm
2010

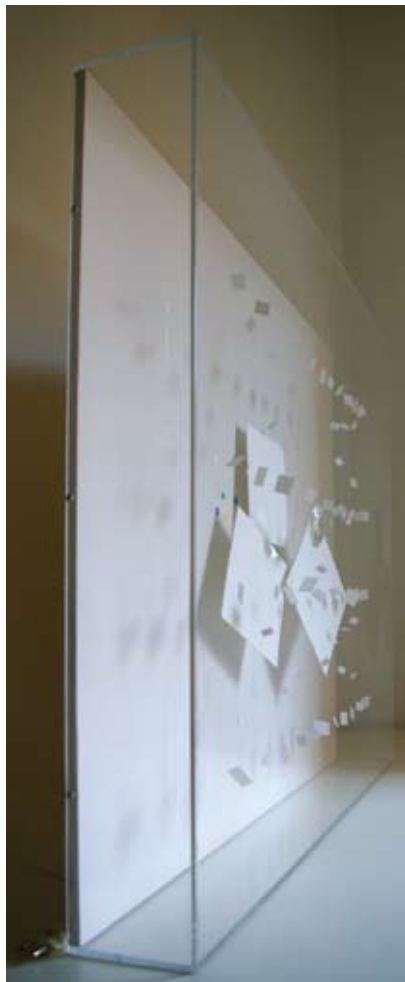
EL MISTERI DELS CICLES
PRIMAVERA

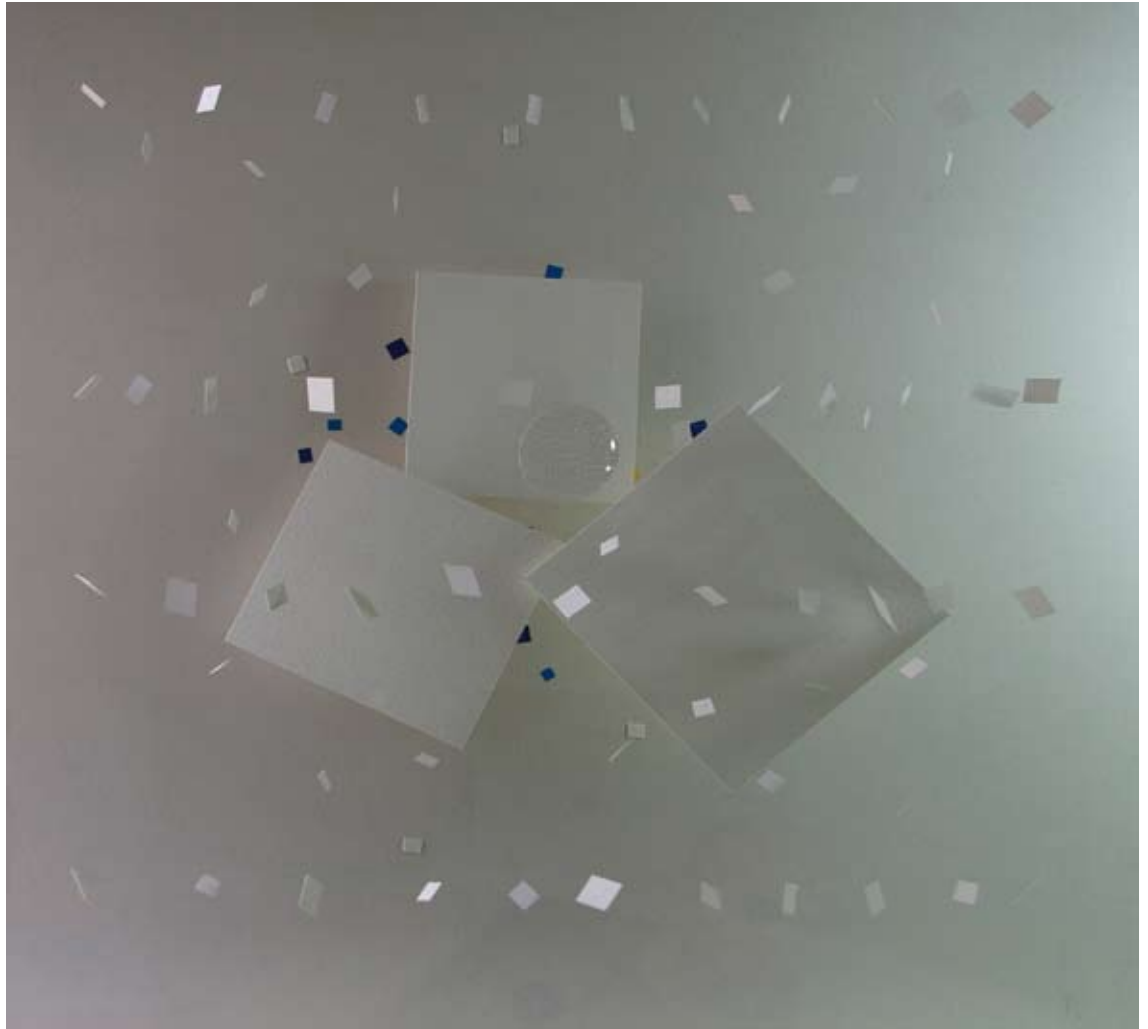
Sèrie: *El Rec*
Paper, lupa, tela, motor i metacrilat
58 X 86 X 12 cm
2010

EL MISTERI DELS CICLES
ESTIU

Sèrie: *La llum de l'Horta*
Paper, motor, lupa, tela i metacrilat
86 X 95 X 13 cm
2010

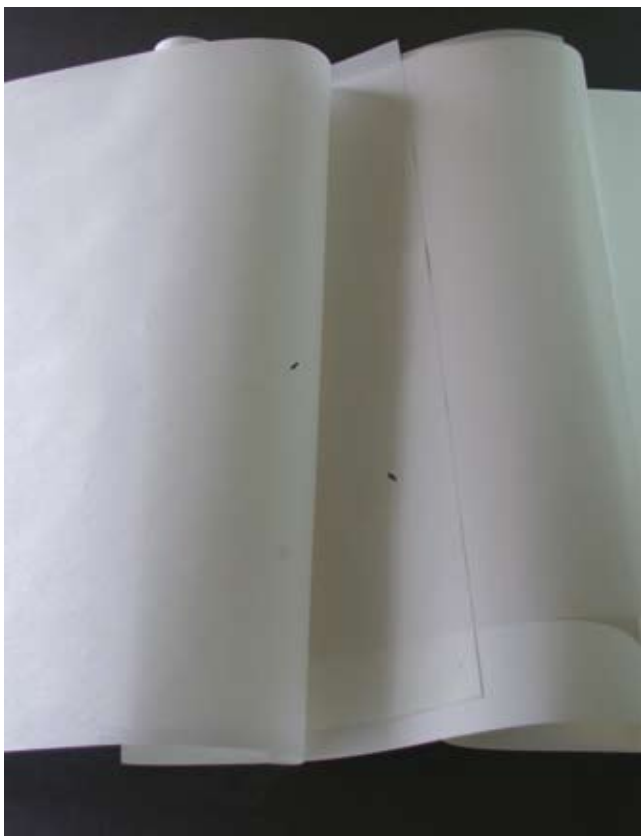
EL MISTERI DELS CILCES
PRIMAVERA

Sèrie: El Rec
Paper, tela, motor i metacrilat
150 X 113 X 13 cm
2010

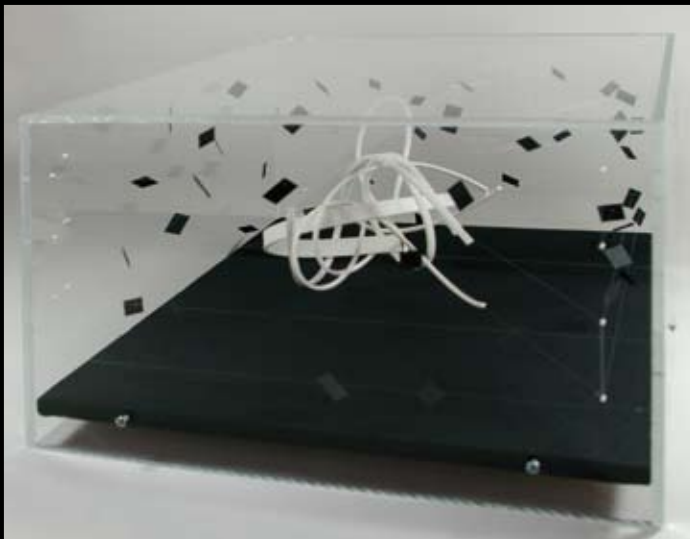
EL MISTERI DELS CICLES
TARDOR

Sèrie: *La Boira*
Paper vegetal, cartolina, tela i metacrilat
100 X 100 X 8 cm
2010

EL MISTERI DELS CICLES
HIVERN

Sèrie: *La Nit*
Paper, goma, i metacrilat
21 x 31 x 32 cm
2010

EL MISTERI DELS CICLES
ESTIU

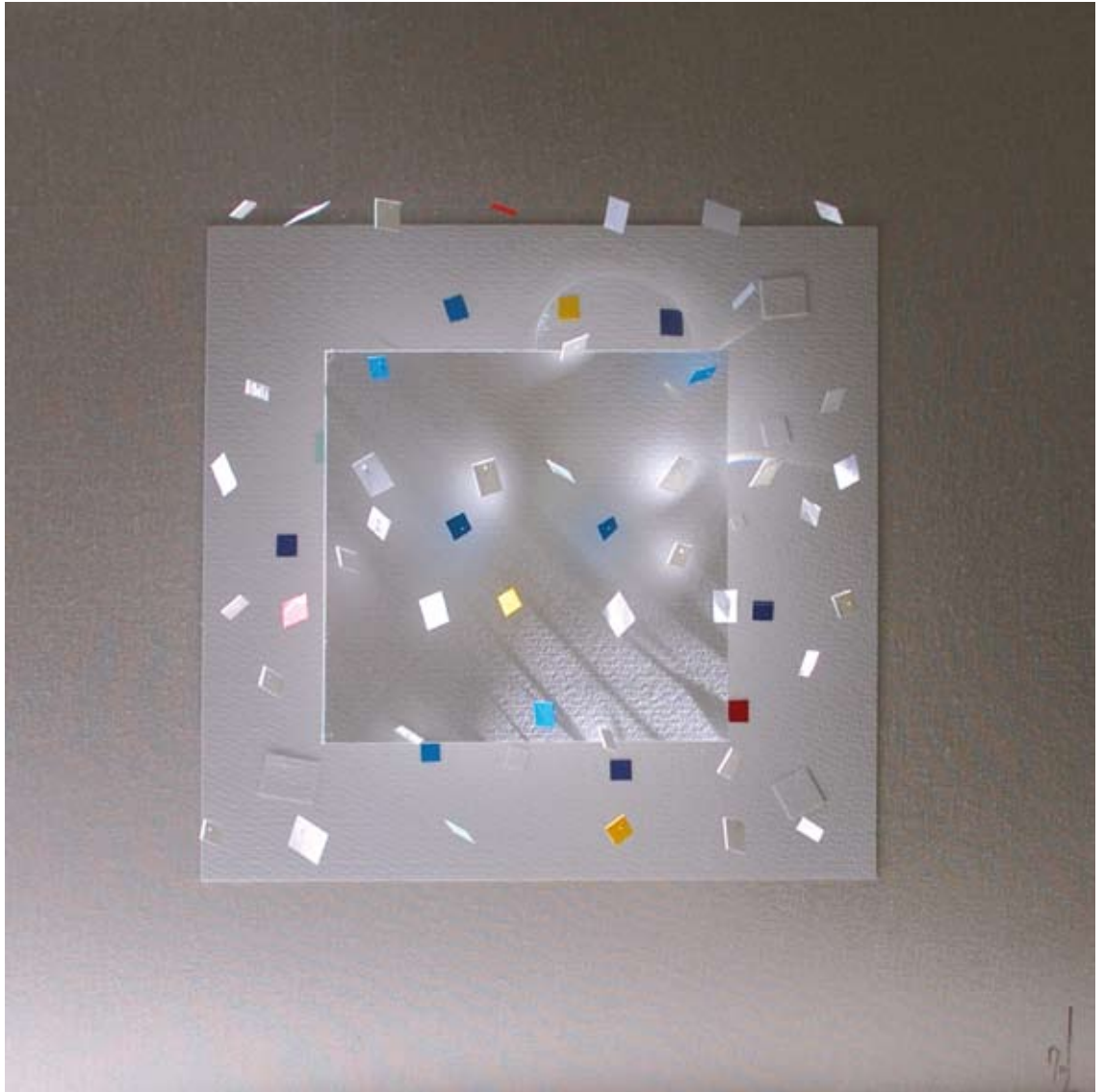

Sèrie: *La Llum de l'Horta*

Paper, tela, lupa, motor i metacrilat

50 X 50 X 8 cm

2010

ROBERT FERRER I MARTORELL, València 1978

FORMACIÓ ACADÈMICA

1998-2004 Llicenciat en Belles Arts, per la Universitat Politècnica de València.

2005 Especialista universitari en gravat i estampació. Universitat Politècnica de València (Departament de dibuix).

Cursos de Doctorat en Bellas Arts per la Universitat Politècnica de València (Departament de dibuix).

BEQUES I PREMIS

2009

- Primer Premi d'Arts Plàstiques Rei en Jaume, Calvià. Mallorca
- Primer Premi d'Escultura Manolo Valdés. València*
- XII Premi de Pintura Fundació Mainell de València, Menció d'honor*
- Selecció X de Pintura Col·legi de Gestors Administratius de València*

2008

- Primer Premi Art Jove Palma. Palma de Mallorca

2006

- Participació en el foro "Espacios para el arte", cicle de ponències dirigides per Rosina Gómez-Baeza i en el taller de pintura dirigit per Don Antonio López García, Departament d'exposicions de Torreveja.

2003-2004

- Beca Sicue-Séneca. Facultat de Belles Arts de la Universitat de Salamanca.

2003

- Beca Art Visual . Conselleria de Educació i Cultura. Generalitat Valenciana.

2001-2002

- Beca Erasmus. Facultat de Belles Arts de la Universitat de Oporto (Portugal).

EXPOSICIONS INDIVIDUALS

2010

- “El Misteri dels cicles” Galeria Addaya Centre d’Art Contemporani, Alaró, Mallorca*

2009

- Galeria Giart. Girona

2008

- Galeria Mediterrànea. Palma de Mallorca.
- “Terra, cicles en equilibri” Vencill d’Art del Aula de Cultura CAM “La Llotgeta”, València.*

2007

- Galeria Mediterrànea. Palma de Mallorca.*

2004

- Instal·lació titulada “ Buscant aigua entre els núvols”. Universidad de Salamanca, Facultad bellas artes.

2002

- Escola Superior de Música e Artes do Espectáculo Porto. Portugal

EXPOSICIONS COL·LECTIVES

2010

- Imatges Raonades’ 10. Galeria Addaya Centre D’Art Contemporani. Alaró, Mallorca
- Galeria Maneu Oliver. Palma de Mallorca

2009

- “Paisatges, mirades contemporànies” Centre Municipal d’Exposicions d’Elx*
- Fira Cutlog 09 Bourse du Commerce Paris. Galeria Imaginart Barcelona*
- Nit de l’Art 09. Galeria Addaya Centre d’Art Contemporani. Alaró, Mallorca
- Galeria Maneu Oliver. Palma de Mallorca
- Premis Manolo Valdés 09. València*
- Premis Rei en Jaume 09. Ajuntament de Calvià. Mallorca
- Fira Alart 09. Galeria Addaya Centre d’Art Contemporani. Alaró. Mallorca
- XXXVI Premis Bancaixa de Pintura, Escultura i Art Digital. Centre Julio González, Ivam. València*
- XII Premis de Pintura Fundació Mainel de València. Galeria Paz i Comédias. València*
- X Premis Gestors de València. Museu Centre del Carmen . València*
- Galeria Ignacio de Lassaleta. Barcelona
- Realització escultura *Premis Llum Confederació Empresarial Valenciana*

2008

- Premio Art Jove Palma, Ses Voltes. Palma de Mallorca*
- XXXV Premis Bancaixa de Pintura, Escultura i Art Digital. Centre Julio González, Ivam. Valencia*
- Blanc i Negre Galeria Ignacio de Lassaleta. Barcelona
- Noves Presències Espai Mallorca. Barcelona*

2007

- “Projecte Noves Presències 2007”. Centre Cultural la Misericòrdia. Consell de Mallorca.*

2006

- “Exposició alumnes del taller de Antonio López García” Sala Vista Alegre Ajuntament de Torrevieja.*
- Galeria Mediterrànea. Palma de Mallorca.
- “Intervención escultórica en un espacio fragmentado” Sala los aljibes. Ajuntament de Torrevieja. Alacant*

2005

- Galeria Duomo. València
- Galeria Mediterrànea. Palma de Mallorca
- Galeria Fran Reus. Palma de Mallorca

2004

- Art Experimental, Espacio Bóveda, Palacio Fonseca. Salamanca
- Premis San Marcos, Universitat de Salamanca. Sala d’Exposicions Casa de las Conchas, Salamanca.*

2003

- XVII trobada internacional terracota 2003. Luis Dias Oduardo Santiago de Cuba
- Participació en el 250 aniversari de la Facultat de Belles Arts de la Universitat Politècnica de València. ARCO

2002

- Finalistes de Arts Plàstiques i Estudiants Erasmus. Museo da Belas Artes da Universidade do Porto.

(INSTITUCIONES Y COLECCIONES PÚBLICAS)

Exm. Ajuntament de Calvià. Mallorca

Exm. Ajuntament de Altura. València

Exm. Ajuntament de Picassent. València

Escola d’Arte de Sòria. Soria

Belas Artes da Universidade do Porto. Portugal

Escola superior de Música e Artes do Espectáculo ESMAE, Oporto. Portugal

Obra pública “L’Horta, Terra Nostra” Santiago de Cuba.

Casino del Tormes, Salamanca

Exm. Ajuntament de Torrevieja. Alacant

(*Exposicions acompanyades de catàleg)